

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 14.09.2021 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Борис Велчев

Членове: Анастас Анастасов	Таня Райковска
Гроздан Илиев	Надежда Джелепова
Мариана Карагьозова-Финкова	Павлина Панова
Константин Пенчев	Атанас Семов
Филип Димитров	Красимир Влахов

при участието на секретар-протоколита Гергана Иванова разгледа в закрито заседание на 14 септември 2021 г. конституционно дело № 14/2021 г., докладвано от съдията Красимир Влахов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията) във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 05.07.2021 г. по искане на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 68а, ал. 1, изр. 2 в частта „пожизнено” от Кодекса за социално осигуряване (КСО) (обн. ДВ, бр. 110 от 17.12.1999 г., посл. изм., бр. 21 от 12.03.2021 г.).

Вносителят твърди, че оспорената разпоредба на чл. 68а, ал. 1, изр. 2 в частта „пожизнено” противоречи на разпоредбите на чл. 6, ал. 1 и 2, чл. 16, чл. 4, ал. 1 и 2 от Конституцията, както и на нейния Преамбюл.

В искането се посочва, че частично оспорената норма се отнася до възможността за гражданите за пенсиониране до една година по-рано от възрастта им по чл. 68, ал. 1 КСО при наличие на изискуемия осигурителен стаж по чл. 68, ал. 2 КСО. Вносителят излага, че в тази хипотеза пенсията се отпуска от датата на заявлението и се изплаща в намален размер пожизнено, а не до навършване на възрастта им по чл. 68, ал. 1. Поддържа се, че така приетата редакция на разпоредбата, освен че не допринася за защитата на правото на труд, противоречи на принципа на правовата държава и поставя гражданите, избрали да се възползват от тази възможност, в по-неблагоприятно положение от други граждани. Според вносителя, неравностойното третиране се изразява по отношение на лицата, имащи право на ранно пенсиониране, които, съгласно разпоредбите на КСО, ще получават намаления размер на пенсиите си само до навършване на възрастта им по чл. 68, ал.1 КСО, а не пожизнено, както е посочено в оспорената норма на чл. 68а КСО. Посочва, че гражданите, които могат да се възползват от възможността за ранно пенсиониране съгласно оспорената норма, са изпълнили условието за натрупан осигурителен стаж изцяло и са поставени в неравностойно положение спрямо лицата, които също са напълно изплатили дължимите осигуровки, и тъй като възрастта им не съответства на изискванията на чл. 68,

ал.1 КСО, са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в пълен размер. Вносителят мотивира искането, посочвайки че с така приетата редакция на оспорената разпоредба се допуска на практика положен от гражданите труд, за който са удържани осигуровки, да бъде лишен от пълноценна нормативна защита, гарантирана от чл. 16 от Конституцията. Поддържа, че оспорената разпоредба в частта „пожизнено“ противоречи на принципа на правова държава в нейния материален и формален аспект. Според изложеното в искането, „пожизнено“ в смисъла, използван в разпоредбата на чл. 68а КСО, а именно „до края на живота“, е прекомерно тежко, неотговарящо на изискванията за справедливост като общочовешка ценност, прокламирана в Преамбюла на Конституцията.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от легитимен субект на инициатива, оправомощен да сезира Конституционния съд, съгласно чл. 150, ал. 3 от Конституцията. Същото има за предмет установяване на противоконституционност на законова разпоредба, за която се твърди, че накърнява конституционни права на гражданите, което попада в обхвата на правомощието на омбудсмана да сезира Конституционния съд.

Предмет на искането е установяване на противоконституционност на разпоредба от действащ закон, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост по предходно искане със същия предмет, поради което не е

налице отрицателна процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС, която да изключва неговата допустимост.

Искането е предявено в писмена форма и е мотивирано, с което са съобразени изискванията на чл. 17, ал. 1 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС). Същото е подадено след обнародването на оспорената разпоредба, в съответствие с чл. 17, ал. 2 ЗКС.

При тези данни Конституционният съд намира, че искането следва да бъде допуснато за разглеждането по същество.

С оглед предмета на конституционното производство съдът приема, че като заинтересувани институции на основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС следва да бъдат конституирани: Народното събрание, президентът на Република България, Министерският съвет, Върховният касационен съд, Върховният административен съд, главният прокурор, министърът на правосъдието, министърът на труда и социалната политика, Националният осигурителен институт и Висшият адвокатски съвет.

На основание чл. 20а, ал. 2 от ПОДКС като заинтересувани неправителствени, съсловни, синдикални и други организации, следва да бъдат поканени да предложат становища по предмета на делото: Българска асоциация на пенсионерите и мъдростта, Съюз на пенсионерите - 2004 Обединени, Съюз на пенсионерите - 2004, Българска асоциация на пенсионери-Обединени, КТ "Подкрепа", Конфедерация на независимите синдикати в България, Фондация „Български адвокати за правата на човека“, Съюз на юристите в България.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д.ю.н. Васил Мръчков, проф. д-р Емил Мингов, проф. д-р Йордан Христосков, проф. д-р Красимира Средкова, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Мартин Белов, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Нина Гевренова и доц. д-р Райна Койчева.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И :

Допуска за разглеждане по същество искането на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на чл. 68а, ал. 1, изр. 2 в частта „пожизнено“ от Кодекса за социално осигуряване (обн. ДВ, бр. 110 от 17.12.1999 г., посл. изм., бр. 21 от 12.03.2021 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, главния прокурор, министъра на правосъдието, министъра на труда и социалната политика, Националния осигурителен институт и Висшия адвокатски съвет.

Оправя покана до: Българската асоциация на пенсионерите и мъдростта, Съюза на пенсионерите-2004 Обединени, Съюза на пенсионерите-2004, Българската асоциация на пенсионери-Обединени, КТ “Подкрепа”, Конфедерацията на независимите синдикати в България, Фондация „Български адвокати за правата на човека“, Съюза на юристите в България, които могат да дадат писмени

становища по предмета на делото в 30-дневен срок от уведомяването и получаването на преписи от искането и от настоящото определение.

Отправя покана до: проф. д.ю.н. Васил Мръчков, проф. д-р Емил Мингов, проф. д-р Йордан Христосков, проф. д-р Красимира Средкова, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Мартин Белов, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Нина Гевренова и доц. д-р Райна Койчева, които могат да дадат писмено правно мнение по предмета на делото в същия 30-дневен срок от уведомяването и получаването на преписи от искането и от настоящото определение.

Препис от определението да се изпрати и на вносителя на искането, на когото се предоставя възможност в посочения по-горе срок да представи допълнителни съображения. }

Председател:

Членове:

]

]